

บันทึก

เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวครั้งที่ ๒

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีหนังสือที่ รส ๐๓๐๓/๔๔๑๑ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า คนต่างด้าวได้รับอนุญาตจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองให้อยู่ในประเทศไทย ประเภทเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการธุรกิจ (วีซ่า NON-B) เป็นระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ และได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานให้ทำงานโดยใบอนุญาตทำงานมีอายุเท่ากับระยะเวลาที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ คือ ระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘

ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย คนต่างด้าวได้รับอนุญาตจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก ๑ เดือน จนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙ เมื่อคนต่างด้าวยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้จนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙ (๑ เดือน) ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง (๑) และเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตไม่เกิน ๓ เดือน เป็นเงินค่าธรรมเนียมจำนวน ๓๐๐ บาทตามข้อ ๒ (๒) (ก) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑

ก่อนครบกำหนดการอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙ คนต่างด้าวได้รับอนุญาตจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวครั้งที่สองอีก ๑ เดือน จนถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ เมื่อคนต่างด้าวขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวอีก ๑ เดือนจนถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง (๑) และเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามอัตราค่าธรรมเนียม สำหรับการต่ออายุใบอนุญาตทำงานไม่เกิน ๓ เดือน เป็นเงินค่าธรรมเนียมจำนวน ๓๐๐ บาทอีกครั้งหนึ่ง

คนต่างด้าวจึงร้องเรียนว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมครั้งที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตครั้งที่สองถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ อยู่ภายในระยะเวลา ๓ เดือน ซึ่งคนต่างด้าวได้ชำระค่าธรรมเนียมไว้แล้วเมื่ออนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตครั้งแรกเป็นเงิน ๓๐๐ บาท กรมการจัดหางานจะเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตของคนต่างด้าวครั้งที่ ๒ ไม่ได้

กรมการจัดหางานได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นสำหรับการเก็บค่าธรรมเนียมเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก เห็นว่า การชำระค่าธรรมเนียมของคนต่างด้าวในครั้งแรกเป็นการชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตมีระยะเวลา ๓ เดือน เมื่อการอนุญาตต่ออายุใบอนุญาตทำงานครั้งแรกมีระยะเวลาเพียง ๑ เดือนคนต่างด้าวสามารถใช้สิทธิต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้อีก ๒ เดือน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก ดังนั้นกรมการจัดหางานไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตครั้งที่ ๒ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ เดือน ที่คนต่างด้าวได้ชำระค่าธรรมเนียม

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามความในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗) นั้น เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตในแต่ละครั้งที่กรมการจัดหางานต่ออายุใบอนุญาตให้กับคนต่างด้าว โดยค่าธรรมเนียมกำหนดตามเวลาที่กรมการจัดหางานจะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานต่อไปในแต่ละครั้งที่ต่ออายุใบอนุญาต ดังนั้นการที่นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว จึงต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗) อีกครั้งที่ ๒

เนื่องจากปัญหานี้เป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่สมควรจะได้มีการวินิจฉัยโดยรอบคอบถูกต้องและเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันกรมการจัดหางานจึงขอหารือว่า กรมการจัดหางานจะเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงานที่นายทะเบียนอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวในครั้งที่ ๒ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมการจัดหางาน) ประกอบการพิจารณาแล้ว เห็นว่า การเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามความในข้อ ๒ (๒) (ก)^๑(๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗) ออกตามความใน

^๑ ข้อ ๒ ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตทำงาน

(ก) ใบอนุญาตที่มีอายุไม่เกินสามเดือน	๓๐๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตที่มีอายุเกินสามเดือน แต่ไม่เกินหกเดือน	๕๐๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตที่มีอายุเกินหกเดือน แต่ไม่เกินหนึ่งปี	๑,๐๐๐ บาท
ฯลฯ	ฯลฯ

(๒) การต่ออายุใบอนุญาตทำงานหรือการขยายระยะเวลาการทำงาน

(ก) การต่ออายุใบอนุญาตหรือการขยายระยะเวลาการทำงานไม่เกินสามเดือน	๓๐๐ บาท
(ข) การต่ออายุใบอนุญาตหรือการขยายระยะเวลาการทำงานเกินสามเดือนแต่ไม่เกินหกเดือน	๕๐๐ บาท
(ค) การต่ออายุใบอนุญาตหรือการขยายระยะเวลาการทำงานเกินหกเดือนแต่ไม่เกินหนึ่งปี	๑,๐๐๐ บาท

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ นั้น แม้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวจะมีได้กำหนดโดยชัดแจ้งว่า เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมเป็นรายครั้งก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า “ค่าธรรมเนียม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ พิมพ์ครั้งที่ ๕ พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งได้ให้ความหมายของ “ค่าธรรมเนียม” ไว้ว่า เป็นค่าบริการที่เรียกเก็บตามกฎหมายแล้วย่อมหมายความว่า การต่ออายุใบอนุญาตครั้งหนึ่งเป็นการให้บริการครั้งหนึ่ง ดังนั้นการที่นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวต่ออายุใบอนุญาตทำงานไม่เกินสามเดือนให้คนต่างด้าวแต่ละครั้ง จึงต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมทุกครั้งในอัตราครั้งละ ๓๐๐ บาทตามข้อ ๒ (๒) (ก) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗)^๑ แม้ว่ากำหนดเวลาในการต่ออายุใบอนุญาตแต่ละครั้งรวมกันแล้วจะไม่เกินสามเดือนก็ตาม เพราะการคิดค่าธรรมเนียมได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาของการต่ออายุใบอนุญาตรวมกัน แต่ขึ้นอยู่กับการต่ออายุใบอนุญาตแต่ละครั้งไป ซึ่งเป็นการเก็บค่าบริการเป็นรายครั้ง

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมา คณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๓) จึงมีความเห็นว่า ตามข้อหารือของกรมการจัดหางานนี้ เมื่อคนต่างด้าวที่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตทำงานไม่เกินสามเดือนมาครั้งหนึ่งแล้วยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานไม่เกินสามเดือนอีกครั้งหนึ่ง และนายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวได้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้ตามคำขอ นายทะเบียนต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตทำงานอีกครั้งหนึ่งตามอัตราที่กำหนดในข้อ ๒ (๒) (ก) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๙

(ง) การต่ออายุใบอนุญาตหรือการขยายระยะเวลาการทำงานเกินหนึ่งปี ให้เก็บค่าธรรมเนียมสำหรับระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีเพิ่มขึ้นตามอัตราใน (ก) (ข) หรือ (ค)

ฯลฯ

ฯลฯ